

Nr 8

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1969/70 inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde jämte motioner.

(2:a avd.)

DRIFTBUDGETEN

Åttonde huvudtiteln

Utbildningsdepartementet m. m.

1. **Utbildningsdepartementet m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1, bilaga 10, framlagda förslag (punkterna A 1—A 3, s. 13—14 i utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden för den 3 januari 1969) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1969/70 anvisar

1. till *Utbildningsdepartementet* ett förslagsanslag av 8 734 000 kr.,
2. till *Kommittéer m. m.* ett reservationsanslag av 12 200 000 kr.,
3. till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 500 000 kr.

Allmänna kultur- och bildningsändamål

Högre konstnärlig utbildning

2. **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Utbildningskostnader.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 55, s. 141—143) och hemställer

att riksdagen till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Utbildningskostnader* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 2 678 000 kr.

3. **Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Undervisningsmateriel m. m.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 56, s. 143) och hemställer

att riksdagen till *Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan: Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisar ett reservationsanslag av 405 000 kr.

4. **Konstfackskolan: Utbildningskostnader.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 57, s. 143—146) och hemställer

att riksdagen

1. bemyndigar Kungl. Maj:t att godkänna avtal mellan staten och Stockholms stad om fördelningen av vissa kostnader för konstfackskolan under budgetåret 1969/70,

2. till *Konstfackskolan: Utbildningskostnader* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 6 638 000 kr.

5. **Konstfackskolan: Undervisningsmateriel m. m. med flera anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 58—B 62, s. 146—154) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1969/70 anvisar

1. till *Konstfackskolan: Undervisningsmateriel m. m.* ett reservationsanslag av 373 000 kr.,

2. till *Musikaliska akademien med musikhögskolan: Utbildningskostnader* ett förslagsanslag av 7 171 000 kr.,

3. till *Musikaliska akademien med musikhögskolan: Undervisningsmateriel m. m.* ett reservationsanslag av 245 000 kr.,

4. till *Bidrag till vissa musikkonservatorier* ett förslagsanslag av 2 197 000 kr.,

5. till *Statens scenskolor* ett förslagsanslag av 5 537 000 kr.

6. **Dramatiska institutet.** Kungl. Maj:t har (punkt B 63, s. 154—169) föreslagit riksdagen att dels besluta att den 1 juli 1969 skall inrättas ett institut för utbildning av vissa yrkesgrupper inom teaterns, filmens, televisionens och radions områden, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det i statsrådsprotokollet redovisade avtal, som träffats mellan staten och Svenska filminstitutet angående driftkostnaderna för utbildningen vid dramatiska institutet, dels till Dramatiska institutet för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär ett fullföljande av statsmakternas beslut år 1966 om att utbildning inom ramen för en särskild institution skall anordnas för vissa yrkesgrupper inom teaterns, filmens, televisionens och radions områden. Efter nämnda beslut har fortsatt utredning av frågan om den nya institutionen ägt rum, först inom en särskild organisationskommitté och därefter inom en interimstyrelse.

Åtskilliga frågor återstår dock alltjämt att överväga och utskottet vill särskilt understryka önskvärdheten av att den kommande prövningen av frågan om tillträde till utbildningen vid det nya institutet för elever från andra nordiska länder — som departementschefen förutskickat — kommer att ske i positiv anda.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit i fråga om det nya institutet och finner det därför riktigt att beslut nu fattas om dess inrättande den 1 juli 1969. Likaså tillstyrker utskottet att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att godkänna det i det föregående omnämnda avtalet mellan staten och filminstitutet, vilket innebär att filminstitutet årligen skall bidra till täckande av driftkostnaderna för utbildningen vid dramatiska institutet. Även beviljande av det föreslagna anslaget tillstyrkes av utskottet, som alltså hemställer

att riksdagen

1. beslutar att den 1 juli 1969 skall inrättas ett institut för utbildning av vissa yrkesgrupper inom teaterns, filmens, televisionens och radions områden,

2. bemyndigar Kungl. Maj:t att godkänna det i statsrådsprotokollet redovisade avtal, som träffats mellan staten och Svenska filminstitutet angående driftkostnaderna för utbildningen vid dramatiska institutet,

3. till *Dramatiska institutet* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 450 000 kr.

Kyrkliga ändamål

7. **Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.: Förvaltningskostnader.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 1, s. 172—174) och hemställer

att riksdagen till *Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 2 899 000 kr.

8. **Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.: Reparationsarbeten på domkapitelsbyggnader.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 2, s. 174—175) och hemställer

1. att riksdagen till *Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.: Reparationsarbeten på domkapitelsbyggnader* för budgetåret 1969/70 anvisar ett anslag av 9 000 kr.,

2. medger, att ur kyrkofonden får för samma ändamål utgå ett belopp av 9 000 kr.

9. Ersättningar till kyrkor m. m. med flera anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna C 3—C 8, s. 175—179) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1969/70 anvisar

1. till *Ersättningar till kyrkor m. m.* ett förslagsanslag av 128 000 kr.,
2. till *Vissa ersättningar till kyrkofonden* ett anslag av 5 051 000 kr.,
3. till *Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m.* ett förslagsanslag av 152 000 kr.,
4. till *Stipendier till blivande präster för utbildning i finska och lapska språken* ett anslag av 6 000 kr.,
5. till *Bidrag till restaurering av äldre domkyrkor* ett reservationsanslag av 345 000 kr.,
6. till *Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord*, ett förslagsanslag av 1 000 kr.

10. Bidrag till svenska ekumeniska nämnden. Kungl. Maj:t har (punkt C 9, s. 180) föreslagit riksdagen att till Bidrag till svenska ekumeniska nämnden för budgetåret 1969/70 anvisa ett anslag av 55 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 173 av herrar Axel Andersson och Blomquist samt II: 198 av herr Nordstrandh m. fl. har hemställts att riksdagen till Bidrag till svenska ekumeniska nämnden för budgetåret 1969/70 anvisar ett anslag av 60 000 kr.

Utskottet. Detta anslag är avsett som bidrag till bestridande av Sveriges årsavgift till Kyrkornas världsråd, vilken för år 1967 uppgick till nära 79 000 kr. Den svenska ekumeniska nämnden eftersträvar att för sin del tillmötesgå en hemställan från världsrådet om en höjning av medlemskyrkornas årsavgifter. Nämndens ekonomi är emellertid hårt ansträngd och för fullföljande av sin avsikt är nämnden därför helt beroende av storleken av det statsbidrag som beviljas. Utskottet vill för sin del tillstyrka en höjning av anslaget med 5 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 173 och II: 198 till *Bidrag till svenska ekumeniska nämnden* för budgetåret 1969/70 anvisar ett anslag av 60 000 kr.

11. Bidrag till de svenska utlandsförsamlingarna. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 10, s. 180—181) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till de svenska utlandsförsamlingarna* för budgetåret 1969/70 anvisar ett anslag av 90 000 kr.

12. Bidrag till reparationsarbeten på de svenska utlandsförsamlingarnas kyrkobyggnader. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 11, s. 181) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till reparationsarbeten på de svenska utlandsförsamlingarnas kyrkobyggnader* för budgetåret 1969/70 anvisar ett reservationsanslag av 250 000 kr.

13. Motioner om anslag till Bidrag till Religionspedagogiska institutet. I de likalydande motionerna I: 174 av herr Blomquist m. fl. och II: 196 av herr Nelander m. fl. har hemställts att riksdagen till Religionspedagogiska institutets verksamhet för budgetåret 1969/70 anvisar ett anslag av 25 000 kr.

Religionspedagogiska institutet har till uppgift att verka för religions-pedagogisk forskning, förmedla denna forsknings resultat till det pedagogiska arbetsfältet och bidra till fortbildning och vidareutbildning av undervisare i kristendomskunskap. Institutet verkar efter samkristna ekumeniska linjer. Det är organiserat som en stiftelse med Förbundet för kristen fostran, Evangeliska fosterlandsstiftelsens lärarförbund och Sveriges kristna lärarförbund som huvudmän. Institutet är för sin verksamhet i huvudsak beroende av gåvor och anslag från enskilt håll, vilket gör att arbetet måste bedrivas under svåra ekonomiska förhållanden.

Utskottet. Vid flera tillfällen tidigare har i motioner framförts yrkanden om statsbidrag till Religionspedagogiska institutet, dock utan att vinna riksdagens bifall. Utskottet kan inte finna att vad som anförts i de nu föreliggande motionerna I: 174 och II: 196 utgör tillräckliga skäl för uppförande på riksstaten av ett särskilt anslag till bidrag till institutet. Utskottet avstyrker motionerna och hemställer

att riksdagen avslår motionerna I: 174 och II: 196.

14. Motion om statligt stöd till Evangeliska Fosterlandsstiftelsens sjömansmission. I motionen II: 345 av herr Wiklund i Stockholm m. fl. har hemställts att riksdagen — med tillkännagivande av sin uppskattning av Evangeliska Fosterlandsstiftelsens sjömansmission — i skrivelse till Kungl. Maj:t med anledning av denna missions 100-årsjubileum förordar åtgärd av samma slag som respektive stater vidtagit till celebrerande av motsvarande jubileer i Norge och Danmark.

I motionen erinras om det omfattande och värdefulla arbete som Evangeliska Fosterlandsstiftelsen ända sedan 1869 bedrivit bland svenska sjömän i främmande hamnar. Samtidigt framhålles hur angeläget det är att stiftelsen får ekonomiska möjligheter att fullborda en planerad upprustning vid sjömanskyrkorna i Liverpool och Hamburg för vilka stiftelsen har ansvaret. Dessa kyrkor kommer att särskilt stå i blickpunkten, då den svenska sjömansmissionen hösten 1969 firar sitt

100-årsjubileum. Både i Norge och i Danmark har som uttryck för uppskattning av sjömansmissionerna i dessa länder, då de för några år sedan firade sina 100-årsjubileer, betydande belopp av statsmedel — 1 miljon norska kr. respektive 100 000 danska kr. — ställts till missionsverksamheternas förfogande.

Utskottet. Den verksamhet för omhändertagande av svenska sjömän i utländska hamnar som Evangeliska Fosterlandsstiftelsen som pionjär påbörjade redan år 1869 har otvivelaktigt varit av stort värde och har alltjämt sin stora betydelse, även om den numera i motsats mot tidigare endast gäller ett fåtal hamnar. Utskottet har därför full förståelse för motionärernas önskemål om att en upprustning av stiftelsens sjömanskyrkor i Liverpool och Hamburg kommer till stånd. Motionärerna, som inte föreslagit anvisande av något särskilt anslag för ändamålet, synes ha förutsatt att detta skall kunna tillgodoses av Kungl. Maj:t med anlitanande av de resurser som står till Kungl. Maj:ts förfogande. Utskottet, som får erinra om att stiftelsen av Kungl. Maj:t tillerkänts rätt att upptaga en s. k. rikskollekt dels i samband med att dess eget 100-årsjubileum firades år 1966, dels år 1969, anser sig inte böra föreslå riksdagen att göra något uttalande med syfte att styra användningen av de anslagsmedel som står till Kungl. Maj:ts fria förfogande.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen II: 345.

Uppskjutna frågor

15. **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer senare under sessionen att yttra sig beträffande Kungl. Maj:ts förslag i vad gäller kapitalbudgeten ävensom beträffande följande av Kungl. Maj:t under driftbudgeten framlagda förslag, nämligen avsnittet B Allmänna kultur- och bildningsändamål utom delavsnittet d, avsnittet D Skolväsendet, avsnittet E Högre utbildning och forskning, avsnittet F Lärarutbildning, avsnittet G Vuxenutbildning, avsnittet H Studiesociala ändamål, avsnittet I Internationellt-kulturellt samarbete, vilket utskottet här

anmäler.

Stockholm den 18 februari 1969

På statsutskottets vägnar:

BIRGER ANDERSSON

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Birger Andersson (s), Fritz Persson (s), Rickard Svensson (s), Axel Andersson (fp), Virgin (m), fru Wallentheim (s), herrar Mårtensson (s), Bertil Petersson (s), Bengt Gustavsson (s), Herbert Larsson (s), Nyman (fp), Wallmark (m), Thorsten Larsson (cp), Wirtén (fp) och Johan Olsson (cp) samt

från andra kammaren: herrar Karlsson i Olofström (s), Almgren (s), Mellqvist (s), fru Lewén-Eliasson (s), herrar Lindholm (s), Mattsson (cp), Enskog (fp), Nordstrandh (m), Alemyr (s), Nilsson i Tvärålund (cp), Cassel (m), Jönsson i Arlöv (s), fru Ludvigsson (s), herrar Westberg i Ljusdal (fp) och Elmstedt (cp).

Reservationer

1. vid punkten 13 (Motioner om anslag till Bidrag till Religionspedagogiska institutet) av herrar Axel Andersson (fp), Virgin (m), Nyman (fp), Wallmark (m), Thorsten Larsson (cp), Wirtén (fp), Johan Olsson (cp), Mattsson (cp), Enskog (fp), Nordstrandh (m), Nilsson i Tvärålund (cp), Cassel (m), Westberg i Ljusdal (fp) och Elmstedt (cp) som anser att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn till de värdefulla insatser som Religionspedagogiska institutet gör inom sitt verksamhetsområde och betydelsen av den uppgift institutet satt sig före och likaså till de svåra ekonomiska förhållanden under vilka institutet arbetar tillstyrker utskottet motionerna I: 174 och II: 196 om bidrag till institutet med 25 000 kr.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till motionerna I: 174 och II: 196 till *Bidrag till Religionspedagogiska institutet* för budgetåret 1969/70 anvisar ett anslag av 25 000 kr.»

2. vid punkten 14 (Motion om statligt stöd till Evangeliska Fosterlandsstiftelsens sjömansmission) av herr Westberg i Ljusdal (fp).
